

PATVIRTINTA
Aplinkos apsaugos departamento
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2023 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. AD1-686

**APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO PRIE APLINKOS MINISTERIJOS
TVENKINIŲ (PATVENKTŲ EŽERŲ) IR JŲ HIDROTECHNIKOS STATINIŲ
(HIDROELEKTRINIŲ) PATIKRINIMO**

(Kontrolinio klausimyno pavadinimas)
KONTROLINIS KLAUSIMYNAS

(užpildymo data)

(kontrolę vykdančio padalinio pavadinimas)

Patikrinimą atlikęs (-ę) inspektorius (-iai):

(pareigos, vardas ir pavardė)

Patikrinime dalyvavusio (-ių) įmonės atstovo (-ų) ar įrenginio savininko:

(pareigos, vardas, pavardė)

Tikrinamas ūkio subjektas:

(įmonės teisinė forma, pavadinimas, įmonės kodas (jei tikrinamas fizinis asmuo, vardas ir pavardė), kontaktai (el. paštas; telefono numeris);

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktuali	
		X	X	X	
1.1.	Ar įmonė (organizacija) turi nustatyta tvarka patvirtintas Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisykles (toliau - Taisyklės)? ([1] 2; 3; 45.2 p.);				
1.2.	Ar įmonėje (organizacijoje) yra paskirtas atsakingas asmuo už hidrotechnikos statinių priežiūrą? ([1] 45 p.);				
1.3.	Ar įmonė (organizacija) turi hidrotechnikos statinių projektus (brėžinius)? ([1] 45.1 p.);				
1.4.	Ar įmonė (organizacija) turi vandens ėmimo (naudojimo) registravimo žurnalus? ([1] 45.3 p.);				

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktuali	
		X	X	X	
1.5.	Ar įmonė (organizacija), turi tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygių registravimo žurnalus kai nėra įrengtos automatinės vandens lygių matavimų ir registravimo priemonės? ([1] 45.4 p.);				
1.6.	Ar įmonėje (organizacijoje), yra hidrotechnikos statinių patikrinimo aktai sudaryti pagal Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) (toliau – Taisyklės) priedo 32 p. nurodytus reikalavimus? ([1] 45.5 p.);				
1.7.	Ar įmonė (organizacija) turi kontrolinių matavimų aktus, patvirtinančius: ([1] 45.6 p.);				
1.7.1.	kad niveliavimo būdu yra patikrinti hidrometrinėje matuoklėje nurodyti vandens lygiai pagal geodezinio ženklo altitudę? ([1] 44.1 p.);				
1.7.2.	kad atliktas debito matavimas žemutiniame bjefe? ([1] 44.2 p.);				
1.7.3.	kad nustatyta vandens lygių Tvenkinyje ir žemutiniame bjefe, registruojamų automatinėmis vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis, atitiktis pagal hidrometrinių matuoklių parodymus (leistina paklaida ne daugiau kaip 2 cm)? ([1] 44.3 p.);				
1.8.	Ar kontroliniai matavimai atliekami kartą per metus? ([1] 44 p.);				
1.9.	Ar kontrolinių matavimų aktai saugomi ne mažiau kaip 1 metus? ([1] 44 p.);				
2.1.	Tvenkinio, kurio plotas neviršija 5000 ha ir prie jo esančios HE galia neviršija 10 MW:				
2.1.1.	Ar vandens lygis normaliomis sąlygomis nepakyla daugiau kaip 0,1 m virš NPL ir (ar) nukrenta žemiau kaip 0,1 m už NPL? ([1] priedo 14.1. p.);				
2.1.2.	Ar Vandens lygio pokytis per parą normaliomis sąlygomis neviršija 0,2 m? ([1] priedo 14.1. p.);				
2.1.3.	Ar vandens lygis reguliuojamas taip, kad nenukristų žemiau Taisyklėse nurodyto ŽVL? (išskyrus atvejus kai prietaka į Tvenkinį yra mažesnė už vandens nuostolius ir naudojimą) ([1] priedo 14.2. p.);				
2.1.4.	Ar vandens lygis reguliuojamas, kad nepakiltų aukščiau pagrindinio arba kontrolinio AVL? (išskyrus atvejus, kai prietaka į tvenkinį yra didesnė už pagrindinį arba kontrolinį debitą) ([1] priedo 14.3. p.);				
2.1.5.	Ar esant įrengtoms Tvenkinio perteklinio vandens pralaidoms (su paviršiniaisiais ar dugno uždoriais (įskaitant šandorus)), potvynio arba liūčių poplūdžio metu vandens lygis Tvenkinyje nepakilo daugiau kaip 0,3 m virš NPL? ([1] priedo 14.4. p.);				
2.1.6.	Ar potvynio arba liūčių poplūdžio metu pakeliami uždoriai arba nuimami šandorai. Ar uždoriai turi reguliuojami, taip, kad vanduo nesiliėtų per pakeltą uždorių viršų? ([1] priedo 14.4. p.);				
2.1.7.	Ar žuvų neršto ir migracijos laikotarpiu vandens lygis išlaikomas stabilus ir ne žemesnis už NPL, išskyrus Taisyklių priedo 14.4 papunktyje ir (ar) 20 punkte nustatytais atvejais? ([1] priedo 25(1)1 p.);				
2.2.	Tvenkinio, kurio plotas didesnis kaip 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia didesnė kaip 10 MW:				

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktualu	
		X	X	X	
2.2.1.	Ar vandens lygis normaliomis sąlygomis nepakyla daugiau kaip 0,4 m virš NPL ir (ar) nukrenta žemiau kaip 0,5 m už NPL? ([1] priedo 14(1).1. p.);				
2.2.2.	Ar vandens lygio pokytis per parą normaliomis sąlygomis neviršija 0,4 m? ([1] priedo 14(1).2. p.);				
2.2.3.	Ar vandens lygis ruošiantis potvyniui nenukristo žemiau kaip 1 m už NPL? ([1] priedo 14(1).3. p.);				
2.2.4.	Ar vandens lygis potvynio metu buvo pakilęs daugiau kaip 0,4 m virš NPL ir pasiekė AVL arba jį viršijo, o prietaka į tvenkinį tuo metu buvo didesnė už pagrindinį arba kontrolinį debitą? ([1] 14 priedo (1).4. p.);				
2.2.5.	Ar vandens lygis baigiantis potvyniui (ne ilgiau kaip 10 parų) buvo reguliuojamas, taip kad nepakiltų daugiau kaip 0,7 m virš NPL? ([1] priedo 14(1).5. p.);				
2.2.6.	Ar vandens lygis nukrito iki ŽVL, kai vandens prietaka į Tvenkinį yra mažesnė už vandens nuostolius ir naudojimą? ([1] priedo 14(1).6. p.);				
2.2.7.	Ar Taisyklėse nustatytos kitos vandens lygio reguliavimo ruošiantis potvyniui ar potvynio metu sąlygos ir ar jų laikomasi? ([1] priedo 14(1).7. p.);				
2.2.8.	Ar žuvų neršto ir migracijos laikotarpiu vandens lygis išlaikomas kiek galima stabilesnis ir nenukrenta žemiau kaip 0,3 m už NPL? ([1] priedo 251.2.1 p.);				
2.2.9.	Ar žuvų neršto ir migracijos laikotarpiu vandens lygio pokytis neviršija 0,1 m per parą? ([1] priedo 25(1).2.2 p.)				
2.3.	Ar sausuoju metų laikotarpiu į žemutinį bjefą praleidžiamas ne mažesnis kaip gamtosauginis vandens debitas, išskyrus Taisyklių priedo 20 punkte nustatytus atvejus? ([1] priedo 15 p.);				
2.4.	Ar derivacinio tipo HE eksploatacijos metu senvage praleidžiama ne mažiau kaip 10 % pritekančio į tvenkinį upės vandens debito? ([1] priedo 15 p.);				
2.5.	Ar prie Tvenkinio esanti HE elektros energijos gamybai naudoja tranzitinį upės nuotėkį ir ar HE turbina (-os) t išjungiamas (-os), kai vandens lygis Tvenkinyje žemiau NPL nukrenta 10 cm ar daugiau? ([1] priedo 17 p.)				
2.6.	Ar žuvų pralaidos nepertraukiamai veikia visą teorinį žuvų neršto laikotarpį taip, kad yra užtikrintos sąlygos žuvų migracijai? ([1] 26 p.);				
2.7.	Ar HE savininkai informuoja savivaldybės administraciją ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą prie Aplinkos ministerijos, kai vandens lygis tvenkinyje arba jo žemutiniame bjefe pasiekia pagrindinį aukščiausią vandens lygį? ([1] 43 p.);				
2.8.	Tvenkinio su hidrotechnikos statiniu turinčio vandens pertekliaus pralaidą paimamo (naudojamo) vandens kiekio apskaitos (nesant HE) vykdymas:				
2.8.1.	Ar Tvenkinio didesnio kaip 1 mln. m ³ tūrio Tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygiai 1 kartą per parą 8 val. ryto matuojami ir				

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktuali	
		X	X	X	
	registruojami žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose ([1] priedo 39 p.);?				
2.8.2.	Ar Tvenkinio mažesnio kaip 1 mln. m ³ tūrio Tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygiai 1 kartą per savaitę (tą pačią savaitės dieną) matuojami ir registruojami žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose ([1] priedo 40 p.)?				
2.9.	Ar Tvenkinio aukštutiniame ir žemutiniame bjefuose įrengtos hidrometrinės matuoklės, pagal kurių atskaitas būtų galima nustatyti vandens lygį ir vandens debitą naudojantis debitų ir vandens lygių priklausomybės kreivėmis? ([1] priedo 41 p.);				
2.10.	Ar hidrometrinės matuoklės įrengtos taip, kad būtų gerai matomos, iki jų yra užtikrintas saugus priėjimas, jose pažymėta charakteringi vandens lygiai (AVL, NPL, ŽVL altitudės)? ([1] priedo 41 p.);				
2.11.	Ar vandens lygiai tvenkinyje ar patvenktame ežere ir jo žemutiniame bjefe kas valandą matuojami ir registruojami automatinėmis vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis, šiuos duomenis realiuoju laiku neatlygintinai perduodant Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, kuri užtikrina duomenų prieinamumą (saugojimą) ne trumpiau kaip vienus metus? ([1] priedo 42.1. p.);				
2.13.	Ar dėl gedimų vandens lygių automatinis matavimas ir (ar) duomenų teikimas internete nevykdomi ne daugiau kaip 10 parų per metus? ([1] priedo 42.1. p.);				
2.14.	Ar dėl gedimų nutrūkus vandens lygių automatiniam matavimui ir (ar) duomenų teikimui apie tai elektroniniu paštu nedelsiant informuojamas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, o vandens lygiai tvenkinyje ar patvenktame ežere bei jo žemutiniame bjefe matuojami kitomis priemonėmis 1 kartą per parą, 8 val. ryto, kiekvieną kartą prieš HE įjungimą ir po išjungimo, nurodant HE įjungimo ir išjungimo laiką ir registruojami žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose. ([1] priedo 42.2. p.);				
2.15.	Ar žurnalai, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose saugomi HE ne trumpiau kaip 1 metus ir pareikalavus pateikiami aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams? ([1] priedo 42.2. p.);				
2.16.	Ar pasibaigus potvyniui, visi hidrotechnikos statiniai, žemutinio bjefo ir šlaitų tvirtinimai buvo apžiūrėti, įvykę pasikeitimai bei deformacijos užfiksuotos brėžiniuose ir fotonuotraukose.? Ar apžiūros rezultatai informinti aktu? ([1] priedo 30.5. p.);				
2.17.	Ar uždoriai ir jų valdymo mechanizmai veikia? ([1] priedo 30.8. p.)				
2.18.	Ar Tvenkinio krantų erozija, išplauto grunto susiklostymas, akvatorijos uždumblėjimas ir užžėlimas stebimas 3 kartus per metus: pavasarį po potvynio, vasaros viduryje ir prieš užšalant Tvenkiniui? ([1] priedo 30.8. p.);				

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktuali	
		X	X	X	
2.19.	Ar Tvenkinio seklieji plotai neviršija 15–20 % bendro tvenkinio ploto? ([1] priedo 36 p.);				
2.20.	Ar priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas suderintas su AAD? ([1] priedo 36 p.);				
2.21.	Ar mažojoje HE vandens paimų antgaliuose būtų įrengtos grotos su ne didesniais kaip 30–35 mm tarpais? ([4] įsakymo 1.1.).				

* Lentelėje pastabų skiltyje rašomas pastabos eilės numeris, o po lentelę prieraše PASTABOS rašomas pastabos numeris ir pastabos tekstas.

PASTABOS:

REKOMENDACIJOS:

Klausimyną užpildė:

_____ (pareigūno pareigos)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

Patvirtinu, kad duomenys teisingi:

_____ (data)

_____ (parašas)

_____ (ūkio subjekto atstovo vardas ir pavardė)

TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS KONTROLINIO KLAUSIMYNO SRITĮ:

1. Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės (LAND 2-95), patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 „Dėl Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių patvirtinimo“.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActEditions/TAR.BC5633F4C81D>

2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. D1-412 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 „Dėl tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) patvirtinimo“ pakeitimo.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/2d71b7d07f9711eda677cf80355a76db>

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. D1-2133 "Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 „Dėl Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) patvirtinimo“ pakeitimo". **(neįsigaliojęs)**

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ea5b56a011a311ee9f7ec2ffce8b47bc>

4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. 68 „Dėl žuvų apsaugos priemonių mažosiose hidroelektrinėse“.

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActEditions/TAR.902D508174A3>

Priedas prie 202_- patikrinimo akto Nr. _____
(data) (numeris)

Pasiūlymai/pastebėjimai dėl Klausimynų teikiami AAD interneto svetainėje <https://aad.lrv.lt> rubrikoje Administracinė informacija / Ūkio subjektų priežiūra / Patikrinimų kontroliniai klausimynai, užpildant „*Anketą apie Aplinkos apsaugos departamento kontrolinius klausimynus*“.